

Smaastykker.

I.

Sankt Mortens Vise.

Meddelt af Provst C. Bruun.

Efterfølgende Helgenvise opskrev jeg omtrent i Aaret 1830 efter Diktat af en gammel Almuesmand i Grevinge Sogn i Ods Herred, hvor Visen dengang jevnlig blev sungen af de gamle. Den er vel neppe af ham fuldstændig eller rigtig erindret, men kan maaske dog tjene til Sammenligning, om der skulde findes andre Opskrifter af den¹).

Sante Morten han ud ad Gaden gik,
— Herre Jesus, Du hjælpe nu mig —
Der kom vor Herre selv gangendes frem.
— Gud være din Synder naadig. —

Ja, Du skal over paa det hedenske Land.
— Herre Jesus osv. —
Og hvad skal jeg paa det hedenske Land?
— Gud være osv. —

Og jeg har hverken Fa'er eller Mo'er,
Og jeg har hverken Søster eller Bro'er.

¹) Saadanne Opskrifter findes virkelig, som man vil se af Sv. Grundtvig, Danmarks gamle Folkeviser. II, 539—43. (Sml. C. J. Brandt, Legender. II, 81—6). Den her meddelte Text af Visen har dog saadanne Ejendommeligheder, at jeg antager, at Yndere af vor gamle Folkesang ville billige, at den aftrykkes her. *H. Rørdam.*

Sante Morten han gik sig til bredden Steen,
Der satte han sig og vilde hvile sine Been.

Der kom vor Herre selv gangende frem,
Han traadte paa Stenen, saa Stenen den løsned og seiled paa Vand.

Og der han kom paa det hedenske Land,
Saa stod den hedenske Konge i Døren ud.

Forvist er Du en gudelig Mand,
Mens Stenen kan seile med Dig paa Vand.

Forvist er jeg en gudelig Mand,
Men der er dog en Herre og Gud,

Som der kan skabe Vand til Viin,
Som der kan skabe Stene til Brød,

Som der kan skaffe levende, som før var dødt. —
Kan Du skaffe levende, som før var dødt?

Jeg havde en Broder, som drukned ifjor,
Kan Du skaffe mig ham paa den verdslige Jord?

Og hvor skal jeg skaffe ham paa den verdslige Jord,
Naar Fisker har taget ham saa langt udi Flod.

Sante Morten tog Bogen alt under sin Arm,
Han monne til Stranden udgaae.

I Faste han læste, i Faste han bad,
Til Lande den Døde han drog.

God Dag, god Dag, kjær Broderen min,
Og hvor har Du været i saa lang en Tid?

Og jeg har været inden for Himmeriges Port,
Der lever de i Glæden stor.

Og jeg har været inden for Helvedes Port,
Der lever de i Pinen stor.

Der sidder den Søn, der har slaget sin Fa'er,
Han sidder i Helved i en gloende Ovn.

Der sidder den Pige, der har bandet sin Mo'er,
Hun sidder i Helved i et gloende Sold.

Der sidder den Moder, der har myrdet sit Barn,
Hun sidder i Helved, hun døier lidt godt.

Der sidder Krokonen med sin falske Pot,
Hun sidder i Helved, og døier lidt godt.

Der sidder den Møller med sit falske Trug,
Han sidder i Helved og tolder endnu.

Der sidder Tingskriveren med sin høie Hat,
Han sidder i Helved, han kræver end Skat.

De kjober¹⁾ Bly, de støber paany,
Naar Blyet det rinder, og Luen hun brænder,
Gud trøste de Sjæle, som der skal gaae igjennem.
Gud være den Synder naadig.

¹⁾ Mon her ikke bør læses: kjøler.